

7/6692

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.003/ 13 1329

01/04/2009

Konu : 7/6692 sayılı esas
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 12/02/2009 tarihli, A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6692-11317/23859 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki Antalya Milletvekili Sayın Tunca TOSKAY tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/6692 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanlığının 03/03/2009 tarihli, B.02.1.TÜİ.0.63.00.00.610-213 sayılı yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nazım EKREN
Devlet Bakanı
ve
Başbakan Yardımcısı

EK: TÜİK yazısı ve eki (27 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

Sayı : B.02.1.TÜİ.0.63.00.00.610- 213

03./03/2009

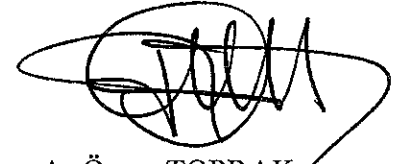
Konu : Yazılı Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Nazım EKREN)

İlgi : 12/02/2009 tarih ve B.02.0.003/13-595 sayılı evrak akış ve talimat formu.

Antalya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Tunca TOSKAY tarafından Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Nazım EKREN'e tevcih edilen 7/6692 esas sayılı yazılı soru önergesi için Kurumumuzdan istenilen bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuş ve ayrıca buro.nazimekren@basbakanlik.gov.tr e-posta adresine de elektronik ortamda gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.

EK :

1. Konu ile ilgili bilgiler (26 Sayfa)

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	04/03/2009
Sayı	909

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100, Çankaya/ANKARA	İlgili Birim:	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Tel.: (0312) 410 04 10 (Santral)	Tel.:	(0312) 410 01 10 – 425 20 52

Antalya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Tunca TOSKAY tarafından Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Nazım EKREN'e tevcih edilen 7/6692 esas sayılı yazılı soru önergesi için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan istenilen bilgiler.

Soru 1.

GSYİH revize edilen değerleri tamamıyla ESA-95 hesap sistemine göre mi yapılmıştır?

Cevap 1.

08.03.2008 tarihinde yayınlanan 1998 bazlı GSYİH serisi, Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA-95) de yer alan kavram ve yöntemler esas alınarak hesaplanmıştır.

Soru 2.

SNA 68-93 ve ESA-95 hesap sistemleri ile hesaplanan GSYİH değerleri arasında çok büyük farklılıklar beklenir mi? Yoksa sadece alt sektör ayrıntısında mı anlamlı farklılıklar oluşur?

Cevap 2.

Sadece yöntem farklılaşması ile mevcut iki seri arasındaki düzey farkı izah edilemez. Düzey farkının ana kaynakları değişen veri kaynağı ve uluslararası kabul görmüş yöntem çerçevesinde muhafazakar olarak yapılan eksik kapsam hesaplamalarıdır. Güncelleme uygulaması ulusal hesaplar sistemi içerisinde tüm dünyada yapıla gelen bir uygulamadır.

Ulusal hesaplar konusunda, AB ülkeleri dahil resmi istatistik üretimi konusunda gelişmiş tüm ülkelerde düzenli uygulanan güncelleme tatbikatı mevcuttur. AB ülkelerinde güncelleme uygulamaları üç başlık altında toplanmaktadır. Birinci tür güncelleme uygulaması, dönemlik verinin yıl içinde daha sonra gelen dönemlerde düzeltilmesidir. İkinci tür güncelleme yıllık güncelleme olarak adlandırılır ve referans yılı takip eden yılın 3. döneminde uygulanır. Üçüncü tür güncelleme, denkleştirme (Benchmark) güncellemesi olarak tanımlanır ki her 5 yılda bir uygulanır ve yöntem güncellemesini de içerebilir.

1987 ve 1998 temel yıllık Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) tahminleri arasında kapsam ve yöntem farklılıkları mevcuttur. Bu kapsam ve yöntem farklılıkları, yukarıda ifade edilen üçüncü türden güncelleme çerçevesinde yapılmıştır. İlk tahmin ile üçüncü türden güncelleme arasında büyüme rakamlarında bütün ülkelerde çeşitli boyutlarda farklılaşmalar gözlemlenmektedir. Bu güncelleme çalışmaları incelendiğinde güncellenmenin genellikle yukarı doğru olduğu ve güncellenmenin boyutunun hızlı büyüyen ekonomilerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İdari kayıtları oturmuş ve her 5 yılda bir üçüncü tür güncelleme uygulamasını düzenli olarak tatbik eden ülkelerde güncellenmenin büyüklüğü nispi olarak daha küçük olmaktadır.

Güncellemelerin Sebepleri: Bu güncellemelerin iki temel gerekçesi vardır. Birincisi, hesaplama dönemi sonrasında gelen verilerin hesaplamalara yansıtılmasıdır. Erken zamanlı istatistik kullanma ihtiyacı ile istatistik üretim sürecinin gerektirdiği zamanlılık arasındaki farkın giderilmesi için, bu tür bir güncelleme yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Dar örnek hacimli araştırmalar ile görece dolaylı tahmin yöntemlerine dayanan dönemlik hesaplamalar, yıllık olarak derlenen görece daha tutarlı veri üzerine inşa edilen doğrudan tahmin yöntemlerinin sonuçlarına göre yeniden düzenlenirler. Bu çerçevede, TÜİK, önceki dönemlere ait sonradan gelen verileri ilgili dönem tahminlerine yansıtarak düzenli güncelleme yapmaktadır.

İkinci güncelleme gerekçesi ise, ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda, hesaplamalara ilişkin kapsam veya yöntem değişikliğine gidilmesidir. Bu tür güncellemelerde, önceki dönemlerle

karşılaştırılabilirliğin ve seri devamlılığının sağlanması için, neyin niçin değiştirildiği ayrıntılı biçimde açıklanarak, yeni seri mümkün olduğu ölçüde geriye doğru götürülür. Ülkemizde bu kapsamda, 1923 yılından günümüze kadar devam eden milli gelir serisinde, 1948, 1968, 1987 ve 1998 baz yıllı güncelleme çalışmaları yapılmıştır.

Yapılan güncelleme çalışmalarında Avrupa Birliği tarafından yayımlanan 1995 Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA-95) ve Birleşmiş Milletler tarafından yayımlanan 1993 Ulusal Hesaplar Sistemi esas alınmıştır. İlave sektör yada ürün gruplarının hesaplama dahil edilmesi, tamamen ESA-95 tavsiyeleri doğrultusunda milli gelir hesaplarında tam kapsamın sağlanabilmesi amacıyla yapılmıştır.

SNA68-93 ve ESA-95 hesap sistemleri ile hesaplanan GSYİH değerleri arasında bazı kavramsal ve yöntemsel değişiklikler nedeniyle farklılıklar oluşabilir. Kavramsal ve yöntemsel değişiklikler aşağıda sıralanmıştır:

- a. SNA68 ve ESA70 hesap sisteminde izafi banka hizmetleri olarak adlandırılan kavram yeni SNA93 ve ESA95 hesap sistemlerinde Mali Aracılık Hizmetlerinin Dolaylı Ölçümü olarak adlandırılan kavram ile değiştirilmiştir. Bu değişim Türkiye GSYİH serisinde olduğu gibi Avrupa ülkelerinin GSYİH serilerinde de % 1,5 – 3 arasında farklılaşmaya neden olmuştur.
- b. Kavramsal ikinci farklılık sabit fiyatlarla sektör katma değerlerinin hesaplanması ile ilgilidir. SNA68 ve ESA70 hesap sistemlerinde sabit baz yıllı fiyatlarla hesaplamalar yapılırken, SNA93 ve ESA95 hesap sistemlerinde bir önceki yıl fiyatlarına dayalı zincirleme indeks metodu esas alınmıştır. Bu değişiklik özellikle ürün yapısı değişen ve nispi fiyat değişimlerinin önemli olduğu sektörlerde ciddi değişimlere neden olmuştur.
- c. Güncellemelerde diğer önemli bir faktör tüm Ulusal Hesaplar Sisteminde esas alınan güncel verilerin kullanımı, kapsam güncellemesi ve kayıt-dışı ekonominin tespitine ilişkin çeşitli metodların uygulanmasıdır. SNA93 ve ESA95 hesap sistemlerinin esas alındığı kayıt dışı hesaplamalar ilişkin ek el kitaplarındaki en önemli 2 yöntem işgücü girdi yaklaşımı ve kayıtlardaki eksik beyanın tespitine ilişkin çalışmalardır.

1998 bazlı GSYİH serisinde yukarıda ifade edilen 2 yöntemden sadece işgücü girdi yaklaşımı uygulanmıştır. Buna göre Hanehalkı İşgücü Anket sonuçları ile Yıllık Sektör İstatistiklerinin istihdam verileri karşılaştırılarak eksik istihdamın katma değerine ilişkin hesaplamalar yapılmıştır. İkinci önemli konu olan üretimin eksik, ara tüketim değerlerinin yüksek gösterilmesine ilişkin düzeltmelerin uygulanmasıdır. Ancak bu konu ile ilgili 1998 bazlı GSYİH serisinde herhangi bir düzeltme uygulanmamıştır.

- d. SNA68 ve ESA70 hesap sisteminde sektör katma değerleri üretici fiyatları ile hesaplanırken, SNA93 ve ESA95 hesap sistemlerinde temel fiyatlarla hesaplanmıştır.

Soru 3.

1987=100 cari fiyatlarla GSYİH değeri 576.322 milyon iken revize edilen değer 1998=100 için 758.391 milyon YTL olarak ilan edilmiştir. Aradaki % 31,6'lık farkın ne kadarı hesap sisteminin SNA 'den ESA 95' e geçilmesiyle ortaya çıkmıştır?

Soru 4.

Revize edilmiş GSYİH alt sektör değerleri bazında, SNA hesaplamalarına nazaran ne kadarlık kısmı ESA-95 nedeniyle ortaya çıkmıştır?

Cevap 3 ve 4.

1987 bazlı ve 1998 bazlı GSYİH değerlerindeki farklılığın ne kadarının SNA68' den ESA95 sistemine geçilmesi nedeniyle oluştuğunun belirlenmesi değişen kavramlar ve tanım farklılıkları nedeniyle mümkün değildir. Ancak 4. soruya ilişkin ayrıntı düzeyinde sektörel farklılaşmalara ilişkin detaylı açıklamalar sunulmuştur. Sektörel farklılaşmaya ilişkin detaylı analiz 2002 yılı için yapılmıştır.

1987 ve 1998 bazlı serilerin sektörel katma değer büyüklükleri karşılaştırılması fiyat tanım farklılığı nedeniyle mümkün değildir. Bu nedenle temel fiyatlarla hesaplanan 1998 bazlı serideki sektörel katma değer büyüklüklerine ürün üzerindeki vergiler eklenerek üretici fiyatlarına dönüştürülmüştür. Bu doğrultuda yapılan düzenleme ile sektörel farklılaşmalar ve farklılaşmanın kaynakları aşağıdaki tabloda oransal olarak verilmiştir.

Sektörler	Farklılaşma % (Cari Fiyatlarla)	Veri kaynağı (%)	Kapsam (%)	Yöntem / Sınıflama (%)
Tarım	17,2	3,9	2,3	11,0
Balıkçılık	-32,4	-32,4		
Madencilik	18,9		18,9	
İmalat Sanayi	52,6	22,3	30,3	
Enerji	-23,3	-23,3		
İnşaat	29,3		29,3	
Ticaret	-5,2	-5,2		
Otel Lokanta	-13,5	-13,5		
Ulaştırma ve Haberleşme	26,3	6,4	19,9	
Mali Kuruluşlar	25,9		15,1	10,8
Konut Sahipliği	144,6	144,6		
Devlet Hizmetleri	-42,1			-42,1
Hizmet	197,6	38,0	59,8	98,8
FİSİM	11,6			11,6
GSYH	26,3			

Sektörler	Farklılaşma Nedenleri
Tarım	Yöntem farklılığı (Fiyat tanım farklılığı) Veri kaynağındaki farklılaşma (1990 IOT / 2002 AKT)
Balıkçılık	Veri kaynağındaki farklılaşma (Dönemlik Anket Sonuçları/Yıllık Balıkçılık İstatistikleri) (1990 IOT/ 002 AKT)
Madencilik	Veri kaynağındaki farklılaşma (Eksik kapsamın dahil edilmesi) (1990 IOT / 2002 AKT)
İmalat Sanayi	Yöntem farklılığı (Fiyat tanım farklılığı) (Sabit Girdi Çıktı Katsayısı/Değişen Girdi Çıktı Katsayısı) Veri kaynağındaki farklılaşma (Eksik kapsamın dahil edilmesi)(1990 IOT / 2002 AKT)
Enerji	Yöntem farklılığı (Fiyat tanım farklılığı) Veri kaynağındaki farklılaşma (1990 IOT / 2002 AKT)
İnşaat	Yöntem farklılığı (İnşaat İstatistikleri / Mal Akım Yöntemi) Veri kaynağındaki farklılaşma (1990 IOT/2002 AKT)
Ticaret	Veri kaynağındaki farklılaşma (1990 IOT/2002 AKT)
Otel Lokanta	Yöntem farklılığı (Hizmet sektörlerinin ağırlıklı ortalama hızları/ Sektörün ekonomik göstergeleri) Veri kaynağındaki farklılaşma (1990 IOT/2002 AKT) (Yabancı Ziyaretçiler ve Vatandaş Giriş Anketleri)
Ulaştırma ve Haberleşme	Veri kaynağındaki farklılaşma (Eksik kapsamın dahil edilmesi) (1990 IOT/2002 AKT)
Mali Kuruluşlar	Yöntem farklılığı (Gelir Yöntemiyle hesaplama/Doğrudan ve dolaylı ayırımında hesaplama) Veri kaynağındaki farklılaşma (Kapsam güncellemesi)
Konut Sahipliği	Yöntem farklılığı (Kent kır kirası/Konut tipi ve ısınma sistemine göre kira ayırımı) Veri kaynağındaki farklılaşma (1987 HHGTHA/2000 Bina Sayımı ve elektrik abone sayısı)
Devlet Hizmetleri	Yöntem farklılığı (Eğitim, sağlık, dinlenme ve kültür hizmetlerinin ilgili sektörde yer alması) Veri kaynağındaki farklılaşma (Döner sermayeli kuruluşların dahil edilmesi)
Hizmet	Yöntem farklılığı (Sektörlerinin ağırlıklı ortalama hızları/ Sektörün ekonomik göstergeleri) Veri kaynağındaki farklılaşma (2002 1990 IOT / 2002 AKT) (Sanayi ve Hizmet İstatistikleri) (Devlet bölümünün sektörüne geçişi) (Ev içi personelin hizmetler sektörüne dahil edilmesi)
FISIM	Yöntem farklılığı (Alınan Faiz Ödenen faiz farkı/Referans faiz metodu ile hesaplama)

Tablodan da görüldüğü gibi GSYH değerinde 2002 yılı için %26,3 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Bu farklılaşmada en önemli pay konut sahipliği, hizmet sektörleri, inşaat ve imalat sanayi sektörlerinde görülmektedir. Yukarıdaki tabloda yer alan farklılaşmaların nedenleri aşağıdaki kısaca açıklanmaktadır.

Tarım sektöründe %13,3'lük farklılaşmanın temel nedeni kullanılan fiyat ve teknik katsayıların farklılaşmasıdır. 1998 bazlı seride kullanılan çiftçinin eline geçen fiyatlardan 1987 bazlı seride düşülen ulaştırma marjları düşülmemiştir. Bunun yanı sıra 1987 bazlı seride kullanılan 1990 Girdi Çıktı Tablolarındaki teknik katsayılar 2002 yılı Arz Kullanım Tablolarına dayalı teknik katsayılarla güncellenmiştir. Hayvancılık sektöründe 1984 Hayvan Sayımı 2001 tarım sayımındaki teknik katsayılarla güncellenmiştir.

Balıkçılık sektöründe Milli Gelir Şubesi'nin dar kapsamlı yapmış olduğu dönemlik anket sonuçları yerine balıkçılık sektörünün yıllık üretim değerleri kullanılmıştır.

Madencilik sektöründe 2002 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri ile Hanehalkı İşgücü İstihdam verilerinin analizine dayalı olarak eksik kapsam ilavesi yapılmıştır. 2002 Madencilik Sektöründe çalışan sayısı 80 bin iken hanehalkı işgücü verilerinde 110 bindir. Bu verilere dayanılarak üretimde %25,8, katma değerde % 10,9 oranında artış elde edilmiştir.

İmalat Sanayi Sektöründe 2002 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri ile Hanehalkı İşgücü İstihdam verilerinin analizine dayalı olarak eksik kapsam ilavesi yapılmıştır. 2002 İmalat Sanayi Sektöründe çalışan sayısı 2 133 644 bin iken Hanehalkı İşgücü verilerinde 3 545 163 dür. 1987 bazlı seride 0,65 olarak her dönem ve yıl için sabit kullanılan girdi çıktı katsayısı, 1998 bazlı seride 2002 yılı için Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinden elde edilen 0,729 girdi çıktı katsayısı kullanılmıştır.

Enerji sektöründe 1987 bazlı seri ile 1998 bazlı seri arasında % 29'luk düşüş olduğu görülmektedir. Bu düşmenin temel nedeni hesaplamalarda kullanılan fiyat türü farklılığı, yöntem değişikliği ve kullanılan teknik katsayılardaki değişimdir. 1987 bazlı seri üretici fiyatları ile olup ortalama %17 KDV'li fiyat üzerinden hesaplanmıştır. 1998 bazlı seri ise elektrik üretim değeri üzerindeki KDV gibi ürün vergilerinin düşüldüğü temel fiyatlarla hesaplanmaktadır. 1987 bazlı seride otoprodüktörler sektörün içerisinde iken, 1998 bazlı seride otoprodüktörler enerji sektörünün dışında elektrik üretimi yapan imalat sanayi sektöründe sisteme dahil edilmiştir. Enerji sektöründe 1987 ve 1998 bazlı seriler arasındaki en büyük farklılık 1987 serisindeki girdi çıktı katsayısının artmış olmasıdır. 1987 bazlı seri ile 1998 bazlı serideki elektrik üretim değerinde asgari olmakla beraber girdi çıktı katsayısı 1990 yılı Girdi Çıktı Tablosunda %30,1' den 1998 yılında % 56,9'a 2002 yılında % 70,0' a yükselmiştir.

1998 Bazlı ticaret sektörü hesaplamasında 1987 bazlı seride kullanılan marj yöntemi esas alınmıştır. Tek farklılık yeni serideki hesaplamanın temel fiyatlarla olması nedeniyle 1987 bazlı seride toplam arza dahil edilen ithalat vergisi 1998 bazlı seride dahil edilmemiştir. Diğer bir farklılaşma ise 1990 yılı Girdi Çıktı tablosunun ticaret marjlarının 2002 yılı Arz Kullanım Tablolarının ticaret marjları ile güncellenmesidir. Güncellenen marjlar 1998 bazlı seride imalat sanayinin 2'li iktisadi faaliyetlerine göre üretim değerlerine uygulanmıştır. 1987 bazlı seride 1990 yılı ticaret marjları imalat sanayi sektörünün toplam üretim değerine uygulanmaktaydı.

Ticaret Marjları	1990 Girdi Çıktı Tablosu	2002 Arz Kullanım Tablosu
Bitkisel Kesim	14,3	12,2
Hayvancılık	25,3	13,7
Ormancılık	9,4	10,8
Madencilik	6,6	6,0
İmalat	19,5	17,6

1987 Bazlı seride otel lokanta sektörünün yurt içi bölümü ticaret, mali kuruluşlar, ulaştırma, serbest meslek ve hizmetler sektörlerinin ağırlıklı ortalama hızları ile tahmin edilmekteydi. 1998 bazlı seride ise 2002 yılı Sanayi ve Hizmet İstatistikleri sonuçları esas alınmıştır. Her iki yöntemle hesaplamada yerleşik olmayanların otel lokanta harcamaları eklenmektedir. 1987 bazlı seride yerleşik olmayanların sektöre katkısı hesaplanırken, turizm gelirlerine Turizm Bakanlıından elde edilen otel ve lokantaya giden kısma ilişkin katsayı sabit olarak kullanılarak hesaplanmaktaydı. 1998 bazlı seride yerleşik olmayanların otel ve lokantaya giden kesiminin hesaplanmasında Yabancı Ziyaretçiler Anketlerinden elde edilen yeme içme ve konaklamaya giden kısım dönemlik olarak sisteme girmektedir. 1998 bazlı seride yerleşik olmayanlar kesimine Vatandaş Giriş Anketlerinde elde edilen değerde dahil edilmiştir.

	1987 bazlı katsayı	1998 bazlı katsayı
Lokanta ve Konaklama	57,4	31,6

Ulaştırma Marjları	1990 Girdi Çıktı Tablosu	2002 Arz Kullanım Tablosu
Bitkisel Kesim	13,8	9,6
Hayvancılık	15,5	12,9
Ormancılık	22,9	15,2
Madencilik	16,3	15,1
İmalat	8,6	11,5

Ulaştırma ve haberleşme sektöründe yük taşıma faaliyetlerinde kullanılan yöntemde değişiklik olmamıştır. Tek farklılaşma 1987 bazlı seride kullanılan 1990 Girdi Çıktı Tablolarının taşıma marjları 2002 Arz Kullanım tablosunun taşıma marjları ile güncellenmesidir.

Ulaştırma sektöründe yer alan diğer taşıma faaliyetleri için 1987 Bazlı seride gelir yöntemi ile hesaplamalar dönemlik kar zarar tablolarına dayalı olarak yapılmaktaydı. 1998 Bazlı seride ise ilgili kurumların yıllık sektör raporlarıyla kesinleştirmeler gerçekleştirilerek üretim yöntemi ile hesaplamaları gerçekleştirilmiştir. Ulaştırma sektöründe kapsam dışı olan destekleyici faaliyetler alt sektörü 2002 yılı Sanayi ve Hizmet İstatistikleri sonuçlarına dayalı olarak ulaştırma sektörüne ilave edilmiştir. 1998 bazlı seride haberleşme alt sektörüne 1987 bazlı seride olmayan kurye faaliyetleri dahil edilmiştir.

Mali kuruluşlar sektöründeki %20 'lik farklılaşmanın temel nedeni yöntemselidir. 1987 bazlı seride gelir yöntemi ile yapılan hesaplama 1998 bazlı hesaplamada ESA-95 standartlarına göre değiştirilmiştir. Buna göre bankaların doğrudan ve dolaylı tahminle üretim değerleri

hesaplanmıştır. 1998 bazlı seride ESA-95'e uygun olarak referans faiz oranı ile mali aracılık hizmetlerinin dolaylı ölçümü yapılmıştır. % 20'lik farklılaşmanın diğer bir nedeni ise 1998 bazlı seride mali kuruluşlar sektörünün kapsamının güncellenmesidir. 1998 bazlı seride faktöring ve finansal kiralama şirketleri, özel finans kurumları, mali kuruluşlara hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşlar kapsamındaki IMKB, Takasbank, Altın Borsası, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği, Vadeli İşlemler Borsası mali kuruluşlar sektörüne dahil edilmiştir. Bu alt sektörlerin katkısı 2002 yılında % 16,7 olmuştur.

Konut sahipliği sektöründe farklılaşmanın temel 2 nedeni vardır. Bunların ilki kullanılan verilerin güncellenmesidir. Konut stok değeri ve kira değerleri güncellemesi yapılmıştır. Konut sahipliği sektöründe 1987 bazlı seride 1987 Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları sonuçlarına dayalı olarak elde edilen hanehalkı sayısı esas alınmıştır. Bu konut stoğu inşaat istatistikleri ile güncellenerek 2002 yılındaki GSYH hesaplamalarında 14 351 452 konut olarak kullanılmıştır. 1998 bazlı seride 2000 Bina Sayım sonuçları ile mesken elektrik abone sayıları dikkate alınarak 20 638 221 konut stoğu ile hesaplama yapılmıştır. İkinci farklılaşma nedeni olan kira değeri hesaplaması 1987 bazlı seride kent ve kırsal ayrımında olup, aylık ortalama kira değeri 73 121 TL'dir. 1998 Bazlı seride ise konut tipi ve ısıtma sistemine göre kira değerleri kullanılmış olup, aylık ortalama kira değeri 135 888 TL olmuştur.

Devlet Hizmetleri sektöründe % 42,5'lik azalma görülmektedir. Bunun temel nedeni sektörün sınıflamasındaki farklılıktır. 1987 Bazlı seride devletin eğitim, sağlık, diğer toplumsal ve kişisel hizmet alt sektörleri sektöründe yer almaktaydı. ESA-95 sınıflamasına uygun olarak 1998 bazlı seride devlet hizmetleri içerisinde yer alan bu hizmetler kendi sektöründe sisteme alınmıştır. Devlet sektörü hesaplamalarında Maliye Bakanlığından alınan fonksiyonel sınıflamaya göre gelir ve giderlere dayalı olarak her alt hizmet kendi sektöründe gösterilmiştir.

Hizmet sektörlerinde oluşan % 188,3'lük artışın temel nedeni yukarıda ifade edilen sınıflama farklılığı ve yöntemsel değişikliklerdir. 1987 bazlı seride hizmet sektörlerindeki veri yetersizliği nedeniyle bu sektörün GSYH ya katkısı sektörlerin ağırlıklı ortalama hızları ile genişletilerek hesaplanmaktaydı. Bu durumda tarım ve sanayi sektörlerindeki artışların veya azalışların hizmet sektörünü de etkilediği varsayılmaktaydı. 1998 bazlı seride 2002 Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, Hanehalkı İşgücü anketleri ve sektör ile ilgili fiyat endeksleri kullanılarak iş faaliyetleri, eğitim, sağlık, diğer toplumsal ve kişisel hizmetler ayrımında hizmet sektörü üretim ve katma değer hesapları yapılmıştır. Bu hesaplamaların tümü özel sektör hizmet faaliyetleri için gerçekleştirilmiştir. Bu hesaplamalara yukarıda ifade edilen devlet sektörü üretim ve katma değerleri eklenmiştir. Toplam hizmet sektörleri içinde % 34,6'lık devlet kesimi ilavesi yapılmıştır. Devlet kesimi dışındaki artışın nedeni 2002 yılı Sanayi ve Hizmet İstatistikleri ve Hanehalkı İşgücü anket sonuçlarına dayalı olarak hesaplanan % 88,5 eksik kapsamın dahil edilmesidir.

Soru 5.

Yapılan açıklamaya göre 1998=100 bazlı GSYİH serisi temel fiyatlara göre, 1987=100 serisi ise üretici fiyatlarına göre hesaplanmaktadır. Buna rağmen, örneğin imalat sanayi katma değeri için, iki seri arasındaki 1998=100 lehine olan farkları nasıl açıklamaktasınız? Örneğin, 1998 yılı için, fiyatlar üzerindeki dolaylı vergi ve sübvansiyonlar çıkarılmış olmasına rağmen, revize cari fiyatlarla GSYİH'daki %65 fazlalık nasıl açıklanabilir? Bu anlamlı fazlalığın kaynakları değer bazında nedir?

Cevap 5.

1998 bazlı GSYH hesaplamalarında 2000 yılından itibaren dönemsel düzeyde 2'li iktisadi faaliyet koluna göre verilmekte olan istihdam verilerinden yararlanılmıştır. Hesaplamalarda 2002 yılı Hanehalkı İşgücü verileri ve 2002 yılı Yapısal İş İstatistiklerinden elde edilen istihdam verileri karşılaştırılmıştır. GSYH hesaplamalarında istihdam verilerinin analizinden sonraki aşama, eksik istihdama ilişkin üretim ve katma değer verilerinin hesaplanmasıdır. Bu noktada 2002 Yapısal İş İstatistikleri sonuçlarından elde edilen işyeri büyüklüklerine göre üretim ve katma değer (çalışan sayılarına göre) verileri kullanılmıştır. 3'lü iktisadi faaliyet ve işyeri büyüklüğü ayrımında 2002 Yapısal İş İstatistiklerinden elde edilen veriler kullanılmıştır. 1-9, 10-19, 20+ kişi çalışan işyerlerinin, sektörel üretim ve katma değer verileri analiz edilmiştir. Eksik istihdam verileri ağırlıklı olarak 1-9 sınıflamasına denk gelen işyeri büyüklüğünün istihdam edilen kişi başına üretim değeri ile genişletilmiştir. Buradaki temel varsayım, eksik istihdamın ağırlıklı olarak küçük işyerlerinde istihdam ediliyor olmasıdır. Eksik istihdamın katma değer hesaplamasında sektörün kendi I/O oranı kullanılmıştır.

İşgücü girdi yaklaşımı madencilik, imalat, otel lokanta hizmetleri sektörü, emlakçılık, kiralama ve iş faaliyetleri (K), eğitim (M), sağlık (N) ve diğer toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri (O) sektörlerinde uygulanmıştır.

İşgücü girdi yaklaşımının uygulanması sonrasında eksik istihdama dayalı olarak tahmin edilen üretim ve katma değer hesaplamaları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

2002 Yapısal İş İstatistikleri ve Eksik Kapsam Hesaplaması	Üretim			Katma Değer		
	YH	Eksik Kapsam	Toplam	YH	Eksik Kapsam	Toplam
C Madencilik	4.029	1.400	5.428	2.467	771	3.238
D İmalat Sanayi	173.321	45.835	219.156	47.304	12.657	59.961
G Ticaret	58.651	23.712	82.363	41.043	16.547	57.591
H Otel ve Restaurant	8.707	6.950	15.657	3.444	2.651	6.095
I Ulaştırma ve Haberleşme	33.123	13.972	47.095	13.288	4.388	17.676
K Gayrimenkul, Emlak Kiralama	10.770	3.903	14.672	5.949	2.303	8.252
M Eğitim	1.664	254	1.918	1.077	163	1.240
N Sağlık	1.980	223	2.203	1.086	123	1.209
O Diğer Toplumsal ve Kişisel Hizmetler	1.782	3.144	4.926	965	1.654	2.618

Tablodan da görüldüğü gibi eksik kapsam düzeltilmesi dışında 2002 GSİS sonuçlarına dayalı olarak elde edilen imalat sanayi üretim ve katma değer büyüklüklerinde güncel verilerin kullanımı eski ve yeni GSYİH serilerindeki imalat sanayi sektörlerindeki farklılaşmanın temel nedeni olmuştur.

Eksik kapsam hesaplamasında esas alınan 2002 yılı hanehalkı işgücü anketi sonucu 3 545 163 iken 2002 Yapısal iş istatistiklerine dayalı istihdam verisi 2 133 644 dür.

Soru 6.

Cari fiyatlarla iki seride imalat sanayi katma değerinin GSYİH içerisindeki sektörel payları bakımından 1998 yılı için çok fark büyükken 1998=100 için %24,69; 1987=100 için 18,9), 2006 yılında bu fark düzgün bir biçimde nasıl azalmıştır.? (1998=100 için %19,51; 1987=100 için %21,1)

Soru 7.

1987=100 bazlı cari fiyatlarla olan seride imalat sanayi katma değerinin GSYİH payı 1998-2006 arası %18,9 dan %21,1' e doğru küçük bir artışla gelirken, 1998=100 bazlı seride bu paylar neden %24,69 dan %19,51 e hızlı bir düşüş göstermiştir.

Cevap 6 ve 7.

6 ve 7. sorulardaki konu, sorunun farklı şekilde iki kez ifade edilmesi nedeniyle birlikte cevaplandırılmıştır.

1987 bazlı GSYİH hesaplamalarında kullanılan pek çok teknik katsayı sabit kullanılmaktaydı. Özellikle imalat sanayi sektörü için sabit girdi /çıkış katsayısı kullanılmakta, yani üretim artışındaki oran nispetinde katma değer de arttığı varsayılmaktaydı. Yeni GSYİH serisinde ise imalat sanayi için alt detayda yapılan analizler ışığında yıllık düzeyde değişen girdi çıkış katsayıları kullanılmıştır. Buna göre yeni seride kullanılan imalat sanayi yıllık girdi çıkış katsayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi üretimden elde edilen katma değer büyüklüğü 1998'den 2007'ye doğru gidildikçe cari fiyatlarla düşüş göstermektedir.

1998 =100 bazlı GSYİH serisindeki imalat sanayi sektörü girdi çıkış oranları

Yıllar	imalat sanayi sektörü girdi çıkış oranları
1998	0,6540
1999	0,6544
2000	0,6829
2001	0,7033
2002	0,7287
2003	0,7285
2004	0,7348
2005	0,7278
2006	0,7290
2007	0,7308

10

Soru 8.

1998 yılında 1987=100 ve 1998=100 serisinde imalat sanayi sektörü payları arasında fark oldukça büyükken, 2006 ya gelindiğinde GSYİH'daki paylar farkı her iki seri için neden birbirine yakınlaşmaktadır?

Cevap 8.

1998 bazlı GSYİH serilerinde verilerin yapısı elverdiği ölçüde yıllık düzeyde değişen girdi çıktı oranları kullanılmıştır. Her sektörün kendi üretim ve katma değer artış hızları yıllar itibariyle farklılıklar göstermektedir. 2 seride de 2006 yılında imalat sanayi sektörünün birbirine yakın sektör payı bulunması sektörlerin farklı üretim ve katma değer hızlarının doğası gereğidir.

Soru 9.

Cari fiyatlarla GSYİH 1998-2006 serisinde, 1998 =100 ve 1987=100 serisi arasında farkların ne kadarlık kısımları Isic-Rev 2 sınıflama sisteminden Nace Rev.1 sınıflama sistemine geçiş nedeniyle ortaya çıkmıştır? Sınıflama sistemi değişikliği toplam katma değer bakımından önemli fark yaratır mı?

Cevap 9.

1998 bazlı GSYİH serisinde 2 li iktisadi faaliyet ayrımında NACE Rev.1 sınıflaması kullanılmıştır. Sınıflama değişikliği nedeniyle sektörel düzeyde farklılaşma olurken toplam GSYİH düzeyinde herhangi bir farklılaşma olmaz. Örnek olarak devlet hizmetleri sektöründeki düşüş sınıflama farklılığından kaynaklanmaktadır. Devlet hizmetlerinde yer alan eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerin üretim ve katma değer büyüklükleri ilgili sektörlerin üretim ve katma değerleri ile birlikte hesaplanmıştır. Yani M olarak ifade edilen eğitim hizmetleri sektörü hem özel kesim hem de kamu kesimi eğitim hizmetlerini içermektedir.

Soru 10.

Yaptığınız açıklamada, Revize edilmiş GSYİH serisinde sanayi, inşaat, elektrik, ulaştırma, toptan ve perakende ticaret, otel lokanta hizmetlerinin katma değerlerinin hesabında 2002 arz kullanım tablolarının kullanıldığı belirtilmektedir. 2002 Arz kullanım tablosunun hazırlanmasında 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı(GSİS) sonuçları mı kullanılmıştır?

Cevap 10.

Revize edilen GSYİH serilerinde 2002 Arz Kullanım Tablosu referans olarak alınmıştır. 2002 Arz Kullanım Tablolarında 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı(GSİS) sonuçları ile birlikte kurumumuzda üretilen diğer veriler ve idari veriler kullanılmıştır. Mevcut tüm verilerin analizi sonrasında sistemde kullanım gerçekleştirilmiştir.

Soru 11.

8 Mart 2008 tarihi itibariyle 2002 GSİS çalışması sonuçlanmış mıdır?

Cevap 11.

Ülkemizin ekonomik ve sosyal yapısında meydana gelen değişme ve gelişmeleri belirlemek ve ekonomiyi oluşturan sektörlerin durumlarını izlemek amacıyla işyeri istatistik çalışmalarının yanı sıra, TÜİK 1927 yılından bu yana, belirli aralıklarla Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı yapmaktadır. Türkiye'de ilki 1927 yılında olmak üzere, 7 kez Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı (GSİS) yapılmıştır. 2003 yılında, 2002 yılı bilgilerini kapsayacak şekilde sekizinci GSİS gerçekleştirilmiştir. Ara yıllarda da, madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, gaz, su, inşaat ve tesisat, ticaret, otel ve lokanta, ulaştırma ve hizmet istatistikleri ile radyo ve televizyon kuruluşları, mali aracı kuruluşları kapsayan yıllık işyeri istatistikleri üretilmiştir.

Yıllık işyeri istatistikleri, yıllık (yapısal) iş istatistikleri olarak 2002 yılından itibaren Avrupa Birliği(AB)'nin 20 Aralık 1996 tarihli 58/97 sayılı (EC, Euratom) Konsey Yönetmeliği dikkate alınarak, Birliğin yapısı, faaliyeti, rekabet edebilirliği ve performansına ilişkin Birlik istatistiklerinin oluşturulmasında kullanılan çerçeveye dayanılarak, üretilmeye başlanmıştır.

2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı (GSİS) geçici sonuçları 14 Ekim 2003 tarihinde 164 sayılı haber bülteni ile kamuoyuna duyurulmuştur. Ayrıca 2002 GSİS kesin sonuçları Aralık 2006 tarih ve 3034 sayı ile yayınlamıştır. Tüm illere ilişkin bilgileri içeren CD ortamındaki GSİS - İller adlı yayını da aynı tarihte yayınlamıştır.

http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=28&ust_id=9

Soru 12.

8 Mart 2008 tarihi itibarıyla 2002 GSİS çalışması sonuçlandırıldı ise sektöre girdileri, üretim, satış vb. ekonomik değişkenler neden yayınlanarak kullanıcılara sunulmamıştır?

Cevap 12.

Kamuoyunda Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı (GSİS) 2. Aşaması olarak bilinen 2002 Yapısal İş İstatistikleri sonuçları 18 Temmuz 2007 tarihinde 113 sayılı haber bülteniyle kamuoyuna duyurulmuştur.

Kamuoyuna duyurulan bilgiler; madencilik ve taşocakçılığı, imalat elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi, inşaat, toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı ve dağıtımı, oteller ve lokantalar, ulaştırma, depolama ve haberleşme, gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri, eğitim, sağlık işleri ve sosyal hizmetler ve diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetlerini içeren sektörlerin tamamını kapsamaktadır.

Tüm bu sektörler için girişim⁽¹⁾ düzeyinde; girişim sayısı, yerel birim sayısı, çalışanlar sayısı, maaşlı ve ücretli çalışanlar, personel maliyetleri, brüt maaş ve ücretler, işverenin sosyal güvenlik masrafları, ciro, mal ve hizmetlerin toplam satın alışları, mal ve hizmet stoğundaki değişimler, üretim değeri, faktör maliyetiyle katma değer, maddi mallara ilişkin gayri safi yatırım, araziye gayri safi yatırım, mevcut bina ve yapılarıdaki gayri safi yatırım, inşaatlardaki ve binaların büyük tadilatlarındaki gayri safi yatırımlar ve makine ve teçhizata yapılan gayri safi yatırımlara ait bilgiler ile **yerel birim⁽²⁾ düzeyinde** ise yerel birim sayısı, çalışanlar sayısı, brüt maaş ve ücretler ciro ve maddi mallara ilişkin gayri safi yatırım bilgileri kamuoyuna sunulmuştur.

(http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=30&ust_id=9)

(1) Girişim: Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet gerçekleştirebilir. Girişim ve yasal birim arasındaki ilişki şu tanımla doğrudan ifade edilir. "Bir girişim ya yasal birime ya da yasal birimlerin birleşimine karşı gelmektedir."

(2) Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ya da bu yerde ekonomik faaliyet tek ve aynı girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Soru 13.

Bugün itibarıyla, 2002 GSİS çalışması tamamen sonuçlandırılmış ve kullanıcılar için yayınlanmış mıdır?

Cevap 13.

2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı (GSİS) 1. Aşama olarak bilinen çalışmanın geçici sonuçları 14 Ekim 2003 tarihinde 164 sayılı haber bülteni ile kamuoyuna duyurulmuştur. Ayrıca 2002 GSİS kesin sonuçları Aralık 2006 tarih ve 3034 sayı ile yayınlamıştır. Tüm illere ilişkin bilgileri içeren CD ortamındaki GSİS - İller adlı yayını da aynı tarihte yayımlanmıştır.

2002 GSİS 2. Aşama olarak bilinen "2002 Yapısal İş İstatistikleri" sonuçları ise 18 Temmuz 2007 tarih ve 113 sayılı haber bülteni ile kullanıcılara sunulmuş olup, bugün itibariyle de sonuçlar kullanılabilir durumdadır.

Soru 14.

GSYİH rakamlarının reel sektörler dışında konut sahipliği, vergiler, mali aracı kuruluşlar, gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri, kamu hizmetleri gibi hizmet sektörleri bakımından revize edilmesi için neden 2007 yılına kadar beklenmiştir?

Cevap 14.

GSYİH hesaplamalarının revize çalışmalarının reel sektörler ve hizmet sektörleri olarak ayrıştırılması mümkün değildir. Ayrıca serinin belli bir bölümünün farklı bir zaman aralığında revize edilmesi ulusal hesaplar açısından kabul edilebilir bir yaklaşım değildir. Üstelik mali aracı kuruluşların üretim ve katma değer hesaplamalarında ESA95 kapsamından kavramsal ve yöntemsel pek çok değişiklikler yapılmıştır. Bu sektörde kapsam genişlemesi yapılmıştır. Ticaret ve ulaştırma sektörleri için ise reel sektör verileri kullanıldığı için reel sektörden bağımsız olarak düşünülmesi mümkün olmayan sektörlerdir. Aynı şekilde devlet hizmetleri sektöründeki sınıflama farklılığı nedeniyle herhangi bir ara dönemde bu sektörle ilgili revize yapılması mümkün değildir. Yayımlanan verilerin bir önceki yıl verileri ile mukayase edilebilir olması gerekmektedir.

Soru 15.

Cari fiyatlarla Tarım, Ormancılık ve Avcılık sektörü katma değeri 2006 yılı 1987=100 için 50.561.623.119 TL iken 1998=100 için %20 artışla 60.819.444.000 TL olarak hesaplanmıştır. Bu artışın ne kadarlık kısmı Sınıflandırma sistemi değişikliği ve 2002 arz kullanım tablosu nedeniyle, ne kadarlık kısmı kapsam genişliği nedeniyle ortaya çıkmıştır? Temel fiyatların kullanılması bu rakamı 1987=100 e nazaran daha aşağı çekmesi beklenir ve sınıflandırma sisteminden dolayı toplam katma değerde önemli bir değişiklik beklenmezken, kapsama dahil edilen üretim değeri yüksek olmayan kaz eti, ördek eti, ihlamur vb. ürünler nedeniyle bu anlamlı farkın oluşması nasıl açıklanabilir?

Cevap 15.

Cari fiyatlarla Tarım, Avcılık Ormancılık sektörlerin cari fiyatlarla katma değer verisindeki 2006 yılı ve diğer yıllara ilişkin değişikliğin temel kaynağı tarım sanatlarına dayanmaktadır. Bu sektör içindeki kapsam genişlemesindeki etki hayvancılık alt grubunda olmuştur. 2002 Arz ve kullanım tablosundan güncellenen tarım sanatları ve hayvancılık alt sektörüne eklenen tarımsal hizmet faaliyetleri, avcılık sektörlerinin üretim değerlerinin bu artışta yüksek katkısı olmuştur. Hayvancılık sektörüne eklenen kaz eti, ördek eti gibi ürünlerin katkısı minimum düzeyde olmuştur.

2006 yılına ilişkin olarak GSYİH hesaplamalarında hayvancılık sektöründeki teknik katsayıların güncellenmesi ile 2.006.559.952 TL'lik artış olmuştur. 2006 yılı hayvancılık alt sektöründeki tarımsal sanat katma değeri 2.657.879.914 TL, tarımsal hizmetler ve avcılık katma değeri 906.016.919 TL olarak hesaplanmıştır.

1987 Bazlı GSYİH hesaplamalarında bitkisel kesim katma değer hesabında buğday üretimi %10 eksik olarak sisteme alınırken 1998 bazlı GSYİH hesaplamalarında Tarım Bakanlığı'ndan alınan buğday üretim değeri aynen kullanılmıştır. Bitkisel kesim ile ilgili diğer bir güncelleme ise bitkisel kesim üretiminin değerlendirildiği fiyattır. 1987 Bazlı GSYİH hesaplamalarında dönemlik çiftçinin eline geçen fiyatlar kullanılırken, 1998 Bazlı GSYİH hesaplamalarında Tarım İstatistiklerinin kesinleşmiş olan fiyatları kullanılmıştır.

Soru 16.

Tarım, Avcılık ve ormancılık sektörü için 2006 katma değer içinde kapsama dahil edilen ürünlerin miktar, fiyat ve değerleri nedir?

Cevap 16.

Bitkisel kesim hesaplamalarında kullanılan veriler, Kurumumuzun tarım istatistiklerine dayalı olup aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

2006 Yılı bitkisel kesim üretim, miktar ve fiyatları

CEF: Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar

Ürünler	Üretim miktarı (Ton)	CEF	Yıllık Cari Üretim
1-Buğday	20.010.000	355.069	6.977.041.938
2-Arpa	9.551.000	281.701	2.652.858.883
3-Çavdar	271.000	262.861	70.309.272
4-Yulaf	208.787	317.697	65.800.356
5-Kaplica	6.341	278.993	1.746.096
6-Mısır	3.811.000	366.141	1.381.409.717
7-Darı	6.955	502.599	3.397.700
8-Çeltik	696.000	754.570	514.677.106
9-Kuşyemi	61	819.529	49.441
10-Mahlut	3.971	386.342	1.517.288
Hububat Toplamı	34.565.115		11.668.807.797
1-Bakla	21.316	800.486	16.977.844
2-Bezelye	4.373	1.027.091	4.442.063
3-Nohut	551.746	1.144.967	623.518.460
4-Fasulye	195.970	1.955.463	378.996.751
5-Kırmızı Mercimek	580.298	773.175	437.006.437
6-Yeşil Mercimek	42.326	1.295.154	53.393.402
7-Börülce	2.937	1.809.592	5.309.457
8-Fiğ	175.522	609.569	104.959.911
9-Burçak	14.863	682.631	9.892.296
Bakliyat Toplamı	1.589.351		1.634.496.620
1-Tütün	98.137	5.065.736	493.656.190
2-Şeker Pancarı	14.452.162	89.816	1.277.270.230
3-Kenevir (Lif)	60	1.058.635	62.883
4-Afyon (Kapsül)	27.443	1.841.134	49.667.294

5-Pamuk (Kutlu)	2.550.000	776.640	1.940.823.360
6-Keten (Lif)	8	1.058.635	8.384
Endüstriyel Bitkiler Toplamı	17.127.810		3.761.488.342

1-Ayçiçeği	1.118.000	1.097.421	1.217.101.345
2-Susam	26.545	2.023.105	53.166.289
3-Afyon Tohumu (Haşhaş)	30.187	1.803.274	54.381.009
4-Keten (Tohum)	84	1.528.652	124.041
5-Kenevir (Tohum)	13	1.617.309	20.310
6-Yer Fıstığı	77.454	1.391.894	106.945.296
7-Soya	47.300	481.233	22.625.747
8-Aspir	395	334.086	130.248
9-Kanola	12.615	464.934	5.788.896
Yağlı Tohumlar Toplamı	1.312.593		1.460.283.181

1-Patates	4.397.305	470.775	2.034.948.860
2-Hayvan Pancarı	158.771	227.093	35.659.169
3-Yerelması	241	734.066	175.141
Yumru Bitkiler Toplamı	4.556.317		2.070.783.170
Tahıl Ve Diğer Tarla Ürünleri	59.151.186		20.595.859.110

1-Armut	317.750	1.474.461	444.615.974
2-Ayva	106.214	1.086.945	108.521.850
3-Elma	2.002.033	898.000	1.704.338.701
4-Muşmula	4.471	1.086.208	4.837.010
5-Yenidünya	12.310	1.469.121	17.668.927
Yumuşak Çekirdekliiler Toplamı	2.442.778		2.279.982.462

1-Erik	214.416	1.052.542	191.152.523
2-İğde	4.312	1.613.833	5.608.831
3-Kayısı	460.182	1.293.470	570.231.884
4-Kızılcık	9.303	1.409.093	12.938.378
5-Kiraz	310.254	2.118.116	624.953.417
6-Şeftali	552.775	1.161.177	618.120.440
7-Vişne	121.499	1.672.167	193.617.787
8-Zerdali	23.277	1.116.282	24.658.528
9-Zeytin	1.766.749	2.250.397	3.832.754.730
Taş Çekirdekliiler Toplamı	3.462.767		6.074.036.519

1-Greyfurt	179.988	339.813	59.816.692
2-Limon	710.401	764.839	534.105.570
3-Mandalina	791.255	601.978	471.078.603
4-Portakal	1.535.806	496.195	734.625.125
5-Turunc	2.985	400.230	1.168.403
Turuncgiller Toplamı	3.220.435		1.800.794.394

10

1-Antep Fıstığı	110.000	6.672.185	715.591.841
2-Badem	43.285	3.550.228	150.905.530
3-Ceviz	129.614	4.597.567	581.607.232
4-Fındık	661.000	3.755.227	2.459.865.202
5-Kestane	53.814	2.634.129	132.964.331
Sert Kabuklular Toplamı	997.713		4.040.934.136
1-Çilek	211.127	1.491.563	306.091.763
2-Dut	51.558	1.376.979	65.314.741
3-İncir	290.151	1.436.971	407.765.924
4-Keçiboynuzu	12.388	1.102.301	13.641.649
5-Muz	178.205	3.100.616	537.074.007
6-Nar	90.737	1.171.241	104.468.221
7-Trabzon Hurması	19.297	1.156.429	21.913.929
8-Üzüm	4.000.063	980.471	3.808.209.342
9-Kivi	10.962	3.060.945	32.614.565
Üzümsü Meyveler Toplamı	4.864.488		5.297.094.142
1-Anason	8.479	2.417.432	20.128.453
2-Kimyon	11.998	2.028.300	24.189.530
3-Çay	1.121.206	720.000	686.178.072
Baharat İçecek Toplamı	1.141.683		730.496.055
Meyveler Toplamı	16.129.864		20.223.337.707
1-Lahana (Bas)	605.218	607.878	358.333.341
2-Lahana (Yaprak)	80.981	734.395	57.628.408
3-Kereviiz	17.568	881.790	15.336.374
4-Marul (Kıvrıkcık)	151.164	1.002.367	147.279.195
5-Marul(Göbekli)	290.078	842.149	237.448.808
6-Ispanak	242.231	881.494	208.614.094
7-Pırasa	320.091	758.109	237.567.927
8-Pazı	6.110	707.467	4.240.494
9-Semizotu	4.232	946.526	3.965.641
10-Enginar	35.007	1.244.879	43.230.843
11-Maydonoz	53.189	1.085.250	57.723.362
12-Roka	2.497	1.070.421	2.672.841
13-Tere	1.924	1.047.857	2.016.077
14-Nane	9.591	1.070.089	10.263.224
15-Dereotu	2.456	1.103.210	2.709.484
Yaprağı Yenen Sebzeler Toplamı	1.822.337		1.389.030.113
1-Balkabağı	76.632	714.913	53.415.583
2-Kabak (Sakız)	288.336	572.776	160.527.686
3-Hıyar	1.826.013	673.610	1.199.270.102

4-Patlıcan	924.165	677.991	618.430.070
5-Bamya	36.843	2.239.268	81.841.340
6-Domates	9.854.877	525.994	5.002.179.957
7-Biber (Dolmalık)	392.617	723.717	277.608.295
8-Biber (Sıvı)	1.449.558	789.187	1.123.380.827
9-Kavun	1.765.605	508.284	873.198.195
10-Karpuz	3.805.306	389.402	1.441.785.335
Meyvesi Yenen Sebzeler Toplamı	20.419.952		10.831.637.390
1-Fasulye	563.763	1.237.311	682.204.058
2-Bezelye	89.632	1.068.667	94.349.959
3-Bakla	48.721	1.037.147	49.823.407
4-Barbunya	55.837	1.486.571	80.930.523
Baklagil Sebzeleri Toplamı	757.953		907.307.947
1-Sarmısak (Taze)	27.312	1.434.163	38.543.142
2-Sarmısak (Kuru)	68.800	2.802.742	190.707.534
3-Soğan (Taze)	200.875	1.062.818	208.583.214
4-Soğan (Kuru)	1.765.396	424.905	718.620.313
5-Havuç	394.725	600.502	232.055.456
6-Turp (Bayır)	19.061	634.098	11.893.157
7-Turp (Kırmızı)	149.527	640.565	94.823.945
8-Şalgam	7.680	464.835	3.494.964
Soğansız Yumru Kök Sebzeleri	2.633.376		1.498.721.725
1-Karnıbahar	136.098	897.187	120.029.565
2-Kuşkonmaz	10	846.347	8.210
Diğer Sebzeler Toplamı	136.108		120.037.775
Sebzeler Toplamı	25.769.726		14.746.734.950
Bitkisel Kesim Toplamı	101.050.776		55.565.931.767

1998 yılı GSYİH hesaplamalarında kullanılan 2006 yılı hayvancılık sektörü üretim değerleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

2006 Yılı hayvancılık sektörü üretim değerleri

Hayvancılık Kesimi Üretimi	carî fiyatlarla
Kesime Giden Hayvan Üretimi	7.398.243.533
Süt Üretimi	7.634.239.499
Deri Üretimi	16.669.823
Yapağı	112.763.302
Kıl	4.959.275
Tiftik	1.221.997
Bal	867.290.102
Balmumu	26.180.440

İ.Kozası	816.403
Tavuk Yumurtası	1.574.570.735
Hindi Yumurtası	13.958.376
Kaz Eti	41.583
Ördek Eti	11.262
Tavuk Eti	2.271.852.781
Hindi Eti	108.568.376
Tarlada Kul. Gübre	579.922.325
Yakıt Olarak Kullanılan Gübre	307.797.738
Diğer Ürünler	5.984.706
Hayvansal Üretim Değeri	20.925.092.254

1998 yılı GSYİH hesaplamalarında kullanılan bitkisel kesim ve hayvancılık alt sektörleri ile ilgili sektör hesaplama sonuçları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

2006 Yılı bitkisel kesim ve hayvancılık alt sektörleri ile ilgili sektör hesaplama sonuçları

Cari Üretim ve Katma Değer	2006
Tahıl Ve Diğer Tarla Ürünleri	20.595.859.110
Meyveler Toplamı	20.223.337.707
Sebzeler Toplamı	14.746.734.950
Bitkisel Kesim Toplamı	55.565.931.767
Bitkisel Kesim İkincil Üretim + Meyve Tohum Üretimi	2.502.921.627
Ot Saman Değeri	6.739.348.618
Çiçekçilik	60.197.870
Eksik Kapsam İhracatı Olup Üretimi Olmayan Maddeler	173.508.136
Bitkisel Kesim Üretim	65.041.908.018
Bitkisel Kesim Input	20.008.065.891
Bitkisel Kesim Katma Değer	45.033.842.127
Hayvancılık Üretim Değeri	20.925.092.254
Tarım Sanatları+Tarımsal Hizmetler+Avcılık	5.204.988.028
Toplam Hayvancılık Sektörü	26.130.080.282
Hayvancılık Input Değeri	12.350.964.765
Hayvancılık Katma Değeri	13 779 115 517
Tarım Sektörü Üretim Değeri	91.171.988.300
Tarım Sektörü Input Değeri	32.359.030.656
Tarım Katma Değeri	58.812.957.644

Soru 17.

Tarım, avcılık ve ormancılık sektörü cari fiyatlarla 2006 katma değerine, üretim değerleri için zincirleme indeksin kullanılması sektör katma değerine ne kadar etkide bulunmuştur?

Cevap 17.

Ulusal Hesaplar Sisteminde zincirleme indeksin kullanımı sabit fiyat hesaplamaları ile ilgili olduğu için sorunuzdaki cari fiyatlarla katma değer hesabına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

Soru 18.

Balıkçılık sektörü katma değeri 2006 yılında 1987=100 için 2.412.420.425 TL den 1998=100 için %24'lük azalma ile 1.843.310.000 TL ye düşmüştür. 8 Mart 2008 tarihinde yapılan açıklamanızda dar kapsamlı dönemlik Balıkçılık Anketi sonuçları yerine, Yıllık Balıkçılık Anketi üretim miktar ve fiyatları kullanıldığını belirtmektensiniz. Eğer yeni anket daha geniş kapsamlı ise sektör katma değerinde artış beklemek yerine neden bir azalma olmuştur.

Cevap 18.

1998 bazlı seride balıkçılık sektöründe üretim değerinde meydana gelen farklılık kesinleşmiş yıllık verilerin kullanımından kaynaklanmaktadır.

1987 Bazlı seri hazırlanırken fiyat ile ilgili bilgiler Tarım Bakanlığı'nın derlediği anket formlarından elde ediliyordu. 1998 Bazlı seri çalışmalarında ise TÜİK kendi anket formlarından elde etmiş olduğu fiyatlar kullanılmıştır. Bu fiyatları kullanması 1987 ve 1998 serileri arasında katma değerde azalmaya neden olmuştur. Özellikle son yıllarda balıkçılık sektöründe önem arz eden kültür balıkçılığı üretimindeki fiyat farklılığı 1987 ve 1998 serileri arasındaki farklılığı belirginleştirmiştir.

Bununla birlikte 1987 serisinde girdi masrafları 1998 serisindeki girdi masraflarına göre daha düşüktür. Bu ise 1987 serisindeki katma değer 1998 serinden elde edilen katma değerine göre daha yüksek katma değer elde etmemize neden olmuştur.

Avrupa Birliği kapsamında Balıkçılık konusunda yürütülen projelerle veri kalitesinin artırılmasına yönelik yeni çalışmalar başlatılmıştır. Balıkçılıkla ilgili verilerin toplandığı bu sistem, avcılıktan satışa kadar olan süreçte, faaliyetlerin kayıt altına alınması, kontrol edilmesi ve izlenmesi esasına dayanır.

Soru 19.

Balıkçılık üretim değeri hesaplamalarında zincirleme indeksin kullanılması, balıkçılık toplam katma değeri üzerine artma mı yoksa azaltma mı etkisi yapmıştır?

Cevap 19.

Ulusal Hesaplar Sisteminde zincirleme indeksin kullanımı sabit fiyat hesaplamaları ile ilgili olduğu için sorunuzdaki cari fiyatlarla katma değer hesabına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

Soru 20.

1998=100 bazlı tarım sektörü katma değerinde 1987=100'e nazaran çok önemli farklılaşma meydana gelmesine rağmen, 2006 yılı için GSYİH içindeki sektör payı tesadüfen mi %9,3 olarak 1987=100 bazlı hesaplamalarla aynı kalmıştır?

Cevap 20.

1998 bazlı GSYİH hesaplamalarında 2006 yılı için tarım sektörünün payı %8,8, 1987 bazlı GSYİH hesaplamalarında tarım sektörünü payı ise %8,0 dır.

1998 bazlı GSYİH serilerinde verilerin yapısı elverdiği ölçüde yıllık düzeyde değişen girdi çıktı oranları kullanılmıştır. Her sektörün kendi üretim ve katma değer artış hızları yıllar itibariyle farklılıklar göstermektedir. Her iki seride de 2006 yılında balıkçılık sektörünün birbirine yakın sektör payı bulunması sektörlerin farklı üretim ve katma değer hızlarının doğası gereğidir. Tüm sektörler için alt sektörler bazında gerçekleştirilen hesaplamalar doğrultusunda sektörün GSYİH içerisindeki payı elde edilmektedir. Soruda ifade edildiği şekilde 1987=100 bazlı hesaplamalarla aynı kalması yani farklı bir serinin sektör payının diğer bir serinin sektör payı olarak kabulü ve uygulanabilirliği teknik olarak doğru bir mantık değildir.

Soru 21.

Madencilik ve taşocaklığı sektör katma değerinin hesabında, dönemlik anketler yerine Yıllık Sanayi Üretim Anketlerinin kullanılması kapsam bakımından ne kadarlık bir farklılık yaratmaktadır? Kapsamla ne kastedilmektedir?

Cevap 21.

Madencilik ve Taşocakçılığı sektör katma değerinde dönemlik anketler yerine 2002 Genel Sanayi İş İstatistikleri sonuçlarının referans alındığı sonuçlara göre hesaplamalar yapılmıştır. Bu hesaplamalara göre eksik kapsam düzeltilmesi olarak 2002 yılı için %25,8 lik düzeltme yapılmıştır. Kapsam güncellemesi 2002 yılı Sanayi Sayımına dayanmaktadır.

Soru 22.

İmalat sanayi sektör katma değerinin 1998=100 için hesabında temel fiyatların kullanılması yıllar itibariyle katma değer üzerinde ne kadarlık farklılık yaratmaktadır?

Cevap 22.

İmalat sanayi sektör katma değerinin 1998=100 için hesabında temel fiyatların kullanılması katma değer üzerinde negatif etki yapmıştır. Ancak kapsam güncellemesi ve eksik kapsam düzeltilmesi yapılması nedeniyle 1987 ve 1998 bazlı GSYİH hesaplamalarında imalat sanayi sektöründe artış görülmüştür.

Referans yılı olan 2002 yılı için imalat sanayi sektörünün üretici fiyatlarıyla sonuçları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

2002 yılı için imalat sanayi katma değeri	
1987 bazlı imalat sanayi sektörü katma değeri (üretici fiyatlarıyla)	55 764
1998 bazlı imalat sanayi sektörü katma değeri (üretici fiyatlarıyla)	85 102

Soru 23.

2002 GSİS'nda elde edilen işyeri sayıları Kurumunuz tarafından 2006-Aralık tarihinde bir yayınla açıklanmıştır. 2007 GSYİH imalat sanayi sektör katma değerinin hesabında 10+ işyeri sayısı için 2002 GSİS'dan elde edilen 27.813'mü yoksa Yıllık İmalat Sanayi İstatistiklerinde 2001 yılı için elde edilen 11.293'mü kullanılmıştır?

Cevap 23.

1998 bazlı GSYİH hesaplamalarında 2002 yılı Arz ve Kullanım tabloları referans yılı ve referans değerleri olarak kullanılmıştır. 2002 yılı Arz ve Kullanım Tablosu 2002 yılı GSİS sonuçları, kurumumuzdaki diğer veri kaynakları ve diğer kurumların idari kaynakları esas alınarak hazırlanmıştır. 2002 yılı sonrası dönemlik imalat sanayi sektörü hesaplamalarında dönemlik düzeyde derlenen ve yayınlanan imalat sanayi üretim indeks sonuçları kullanılmıştır.

Soru 24.

1987=100 bazlı imalat sanayi katma değer hesabı için kullanılan işyeri sayısından 1998=100 bazlı katma değer hesabında kullanılan işyeri sayısına %146'lık bir artış olmasına rağmen toplam imalat sanayi katma değerinde, örneğin 2006 yılı için sadece %7.2'lik bir fark oluşması nasıl açıklanabilir?

Cevap 24.

1987 Bazlı GSYİH hesaplamalarında imalat sanayi sektörünün girdi çıktı katsayısı sabit olarak kullanılmaktaydı. 1998 Bazlı GSYİH hesaplamalarında imalat sanayi sektörünün hesaplamalarında yıllık düzeyde değişen girdi çıktı katsayıları kullanılmaktadır.

Bu konu ile ilgili teknik katsayılara ilişkin daha detaylı bilgi 6 ve 7. sorulara verilen cevapta mevcuttur.

Farklılığın azalma nedeni girdi çıktı katsayısının yıllar itibariyle artmasından kaynaklanmaktadır.

Soru 25.

GSYİH revize edilmeden önceki hesaplamalarda 1998-2006 arası esas alınan imalat sektörü çalışan sayıları nedir?

Soru 26.

GSYİH revize çalışmalarında (1998=100), 1998-2006 arası esas alınan imalat sektörü çalışan sayıları nedir?

Cevap 25 ve 26.

25 ve 26. sorulara ortak cevap verilmiştir.

1987 bazlı GSYİH serisinde imalat sanayi sektörü hesaplamalarında 1998-2006 yıllarına ilişkin çalışan sayıları kullanılmamıştır. Daha önceki sorular verilen cevaplarda da belirtildiği gibi 1987 bazlı seride imalat sanayi sektörünün katma değer hesabında, 1990 yılı girdi çıktı tablolarından elde edilen imalat sanayi sektörü girdi çıktı katsayısı ve dönemlik imalat sanayi üretim değerleri kullanılmıştır. Dönemlik imalat sanayi sektörü üretim artış hızı bir önceki yıl katma değeri ile çarpılarak cari dönem katma değeri elde edilmekteydi.

1998 bazlı GSYİH serisinde imalat sanayi sektörü hesaplamalarında 2002 yılı hesaplamaları esas alındıktan sonra dönemlik sanayi üretim verileri esas alınarak üretim artışı hesaplanmıştır. Yıllar itibariyle değişen girdi çıktı katsayısı kullanımı ile dönemlik katma değerlere ulaşılmıştır.

Sorunuza ilişkin çalışan sayı bilgisi aşağıdaki tabloda sunulmuştur. 1998-2001 yılı sonuçları yıllık imalat sanayi sektörlerine dayanmaktadır. 2002-2005 yıllarına ilişkin sonuçlar ise Yapısal İş İstatistikleri sonuçlarına dayalı olarak hesaplanan sonuçlardır. Hesaplamalardaki işyeri büyüklük grubu farklı olduğu için 2002 sonrası toplam olarak verilebilmiştir.

İmalat sanayi sektörü çalışanlar sayısı

Yıllar	(1-9) grubunda çalışanlar	10 + grubunda çalışanlar	Toplam çalışanlar
1998	541.307	1.203.271	1.744.578
1999	545.373	1.110.439	1.655.812
2000	527.624	1.127.283	1.654.907
2001	500.721	1.093.046	1.593.767
2002			2.133.644
2003			2.181.718
2004			2.404.342
2005			2.583.747

Soru 27.

Hem 1987=100 hem de 1998=100 serileri için esas alınan çalışan sayılarının veri kaynağı nedir?

Cevap 27.

1987 bazlı GSYİH serisinde imalat sanayi sektörü için çalışan sayısı hiçbir sektör için doğrudan kullanılmamaktaydı.

1998 bazlı GSYİH serisinde imalat sanayi sektörü için çalışan sayısı eksik kapsam hesaplamasında kullanılmıştır. Bu hesaplamalarda hanelerden elde edilen istihdam verilerinin esas alındığı Hanehalkı İlgücü Anketi Sonuçları ile 2002 GSİS sonucundan elde edilen imalat sanayi sektörü çalışan sayıları kullanılmıştır. Daha sonraki yıllar için dönemlik sanayi üretim verilerinden elde edilen cari ve sabit gelişme hızları kullanılmıştır.

Soru 28.

ADNKS ye göre elde edilen nüfusu 1998 yılına kadar geriye doğru projekte edip bugüne kadar neden yayınlanmadı?

Cevap 28. 28, 37 ve 38. sorulardaki konu, sorunun aynı içerikte fakat farklı şekilde sorulması nedeniyle birlikte cevaplandırılmıştır.

5490 Sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu gereği kurulan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminin 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla ilk sonuçları 21 Ocak 2008 tarihinde, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla ikinci sonuçları ise 26 Ocak 2008 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır.

Bu sistemin sonuçlarına göre nüfus projeksiyonlarının yenilenmesine yönelik çalışmalar ilgili kurumlar olan Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile işbirliğinde devam etmektedir. Bir kaç ay içinde tamamlanması planlanan nüfus projeksiyon sonuçları kamuoyuna duyurulacaktır.

Ayrıca Soru 37 ve Soru 38. bu konu ile ilgili olduğu için aynı cevabı içermektedir.

Soru 29.

İmalat sanayinde kayıt dışılığın kapsanabilmesi için kullanılan işgücü girdi yaklaşımı HHİA (Hanehalkı İşgücü Anketi) sonuçlarına göre hesaplanıyorsa, revize hesaplarında 2002 GSİS ile birlikte HHİA sonuçları için 2000 Genel Nüfus Sayımı sonuçları mı yoksa ADNKS nüfus sonuçları mı kullanılmıştır?

1998 bazlı GSYİH serisinde imalat sanayi sektöründe kayıt dışılığın kapsanabilmesi için kullanılan işgücü girdi yaklaşımında Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçları ile 2002 GSİS kullanılmıştır. 2007 ADNKS sonuçlarına dayalı olarak düzeltilmiş 2002 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçları kullanılmıştır.

Soru 30.

Eğer ADNKS nüfus değerlerini esas alan HHİA revize edilmiş değerleri kullanıldıysa, halihazırda elde mevcut olması gereken revize HHİA istatistiklerini neden hala yayınlanmamıştır?

Soru 31.

Yaklaşık olarak bir senedir 2007'den önceki yıllara ilişkin HİA istatistiklerini web sayfanızdan ve yayınlarınızdan kaldırdığınız gözlenmektedir. Akademik ya da diğer amaçlarla işgücüne ilişkin istatistikleri içeren değerlendirme ya da modelleme çalışması yapmak isteyenler revize edilmiş verileri bugüne kadar elde edebildiler mi?

Cevap 30 ve 31.

2006 yılında çıkarılan 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında oluşturulmuş olan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2007 Nüfus Sayımı sonuçları (31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla) 21 Ocak 2008 tarihinde açıklanmıştır.

Bu tarihten sonra açıklanan ilk işgücü istatistikleri haber bülteni Kasım 2007 dönemine ilişkin olup, 15 Şubat 2008 tarihinde açıklanmıştır. Bu haber bülteninden itibaren işgücü anketi sonuçlarının (yeni nüfus projeksiyonları hazır oluncaya kadar) ADNKS'den elde edilen toplam nüfusa göre düzenlenerek yayımlanmasına karar verilmiş olup¹ karşılatılabilirliği temin etmek açısından Kasım 2006 döneminden itibaren açıklanan sonuçlar da aynı şekilde düzenlenerek, web sayfasında ayrı bir başlık altında verilmeye başlanmıştır. Halihazırda TÜİK web sayfasında "işgücü, işsizlik ve ücret istatistikleri" başlığı altından ulaşılabilen "işgücü istatistikleri" linkinde "Veri" başlığı sayfası altında "1988-1999 Dönemine İlişkin Sonuçlar", "2000 - Ekim 2007 Dönemine İlişkin Sonuçlar" ve "Kasım 2006 ve Sonrasına İlişkin Sonuçlar (ADNKS ye göre düzenlenmiş)" veriler yayımlanmaktadır.

Dolayısıyla, 2007 ve öncesi yıllara ilişkin verilerin web sayfasından kaldırılması gibi bir durum söz konusu değildir. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=25&ust_id=8 linki kullanılarak söz konusu sayfaya erişim sağlamak mümkündür.

Ayrıca yayınlardan 2007 yılı öncesi verilerinin kaldırılması gibi bir durum da söz konusu değildir. Hanehalkı işgücü anketi sonuçları 2007 yılına kadar haber bültenlerinin yanısıra yıllık yayınlar ile de kamuoyuna duyurulmuş olup, her yıla ilişkin yayının ilk bölümünde tarihsel tablolara da yer verilmiştir. Son yıllara ilişkin yayınlar (2004-2006) halihazırda Döner Sermaye satış reyonunda yer almaktadır. Önceki yıllara ilişkin yayınlar ise TÜİK kütüphanesinde mevcuttur. Örneğin; 2006 yılı yayınında 2003-2006 dönemsel veriler yer almaktadır.

¹ Bu düzenleme, nihai revize anlamına gelmemektedir, nihai revize çalışmaları ADNKS'ne dayalı projeksiyonların hazır olması takiben 2009 yılı içinde yapılacaktır.

Ancak, 2007 yılı yayınının ADNKS sonuçlarına dayalı olarak hesaplanacak nüfus projeksiyonları tamamlandıktan sonra çıkarılması yönünde bir karar alınmıştır. ADNKS'ne dayalı projeksiyonlar tamamlandığında geçmişe dönük işgücü anketi verileri de revize edilecektir.

ADNKS'ne dayalı nihai projeksiyonlar henüz hazır olmadığından, TÜİK'in elinde de geçmişe dönük nihai revizesi tamamlanmış bir seri söz konusu değildir. Revize çalışmaları tamamlandığında, projeksiyonların yapılabildiği dönemler için, zaman serisi veri seti web sayfasında tüm kullanıcılara eşanlı olarak sunulacaktır.

Soru 32.

GSYİH revize hesaplamalarına girdi teşkil eden diğer tüm istatistiklerdeki revizyon çalışmaları da yayınlanmış mıdır? Yayınlanmadıysa, GSYİH hesapları için bilindiği varsayılan bu girdi istatistiklerinin yayınlanmamasının temel nedeni nedir?

Soru 32.

GSYİH hesaplamalarında kullanılan tüm veriler ya yayınlanmış ya da nüfus projeksiyonları gibi yakın zamanda yayınlanacak verilerden oluşmaktadır.

Soru 33.

İnşaat sektörü katma değer hesabında kapsam eksikliği için kullanılan mal akım yöntemine göre inşaat girdisi olarak üretilen malzemelerdeki stok miktarı hesaplamalardan düşülmekte midir? Eğer düşülüyorsa takip edilen yöntem nedir?

Cevap 33.

İnşaat sektöründe tam kapsamın sağlanabilmesi için mal akımı yöntemi kullanılmakta olup, stok değişimine ilişkin doğrudan ve kullanılabilir veri kaynağı mevcut değildir. Söz konusu veri eksikliğini telafi edebilmek amacıyla ilgili dönem ve önceki iki döneme ilişkin gelişme hızlarının hareketli ortalaması kullanılmıştır.

Soru 34.

Otel lokanta hizmetleri katma değer hesabı için yıllık anketlerin örnekleme oluşturulurken, 2002 GSİS mi esas alınmaktadır? Eğer öyleyse sadece istihdam ve işyeri rakamları yayınlanmış olan 2002 GSİS'nin diğer ekonomik değişkenleri de örneklem çerçevesinin oluşmasında kullanılmakta mıdır?

Cevap 34.

Otel lokanta hizmetleri sektöründe 2002 yılı için arz ve kullanım tablo sonuçları esas alınmıştır. Daha sonraki dönemlere ilişkin tahminlerde Turizm Bakanlığından elde edilen işletme ve belediye belgeli tesislerdeki geceleme sayıları, Turizm İstatistikleri, Tüketici Fiyat İndekslerinin ilgili başlıkları kullanılmıştır.

Otel lokanta hizmetleri katma değer hesabı için yıllık anketlerin örnekleme oluşturulurken, 2002 GSİS sonuçları kullanılmamaktadır. Yıllık anketlerin adres kaynağı olarak 2003 yılından itibaren, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın mükellef sicil kayıtlarına dayalı olarak Kurumumuzda oluşturulmuş bulunan **İş Kayıtları Sistemi**⁽³⁾ kullanılmaktadır. Yıllık Sanayi ve Hizmet istatistiklerinin tahminleri 20+ çalışanı olan girişimler için tam sayım, 1-19 çalışanı olan girişimler için örnekleme yöntemleriyle yapılmaktadır.

(3)İş kayıtları; ülkemizde faaliyet gösteren ve gayri safi milli hasılaya katkıda bulunan girişim gruplarına, girişimlere ve bu girişimlere bağlı yerel birimlere ilişkin adres, kimlik, faaliyet, ciro ve çalışan sayısı gibi tabakalama ve bağlantı değişkenlerini içinde bulunduran bir sistemdir.

Soru 35.

2000 Bina Sayımına göre toplam konut sayısı 16.235.830 iken, GSYİH revize çalışmalarında konut sahipliği katma değerinin hesabı için 19.2 milyon konut sayısına nasıl ulaşıldığının ayrıntılı hesabı nedir?

Cevap 35.

2000 yılı Bina Sayım sonuçlarına göre toplam konut sayısı 16 235 830 dur. Ancak bu konut sayısı sadece nüfusu +2000 üzerinde olan yerleşim yerlerini kapsamaktadır. Nüfusu 2000'in altında bulunan yerleşim yerleri için hanehalkı büyüklüğüne dayalı olarak tahmin üretilmesi gerekmektedir. Bu tahmine göre yaklaşık 2 701 000 konut bulunmaktadır. Yani 2000 yılı toplam Türkiye için konut sayısı 18 937 092 olmaktadır. Bu konut stok değeri 2007 yılı ADNKS sonuçları ve mesken elektrik abone sayıları ile karşılaştırılmıştır. Her iki çalışmanın sonuçları ile tutarlılığın sağlanması nedeniyle dönemlik düzeyde güvenilir olan mesken elektrik abone sayılarının konut sahipliği sektöründe kullanımının uygun olduğu düşünülmüştür.

Soru 36.

1987=100 ve 1998=100 GSYİH'nda esas alman, yıllar itibariyle konut sayıları nedir? Bu sayıların hesaplanma kaynakları nedir?

Cevap 36.

1987 bazlı GSYİH hesaplamalarında konut sahipliği sektörünün hesaplanmasında kullanılan konut stok değeri 1987 yılı Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcama sonuçlarına dayalı olarak hesaplanan hanehalkı sayısını esas almaktadır. Bu stok değeri İnşaat istatistiklerinden elde edilen verilerle güncellenmekteydi.

1998 bazlı GSYİH hesaplamalarındaki konut sahipliği sektörünün hesaplanmasında kullanılan konut stok değeri TEDAŞ'tan elde edilen dönemlik mesken elektrik abone sayılarına dayanmaktadır. Bu idari verilerin 2000 yılı Bina Sayımı ve 2007 yılı ADNKS sonuçları ile tutarlılığı kontrol edilmiştir. 3 çalışmanın sonuçlarında görülen tutarlılık sonucu TEDAŞ'tan alınan idari veri kaynaklarının kullanılmasına karar verilmiştir.

Soru 37.

ADNKS ne göre 2006 ve öncesi yıllar için projekte edilen hanehalkı sayıları nedir?

Cevap 37.

Bu sorunun cevabı soru 28'de verilmiştir.

Soru 38.

Neden şu ana kadar ADNKS ye dayalı hanehalkı sayısı ve geriye doğru projekte edilmiş hanehalkı sayıları henüz yayınlanmamıştır?

Cevap 38.

Bu sorunun cevabı soru 28'de verilmiştir.

Soru 39.

ADNKS adrese dayalı olarak yapıldığına ve tek tek adres kayıtları ilgili veri tabanlarında yer aldığına göre, hanehalkı sayısının ilan edilmemesindeki temel neden nedir?

21D

Soru 40.

ADNKS ye göre konutların kullanım dağılımı sayım esnasında elde edilmiş ve yürütülen sisteme göre sayım bittiğinde hazır iken bu bilgi şimdiye kadar neden ilan edilmemiştir?

Soru 41.

Tüm yerleşim yerleri itibariyle ADNKS'ye göre nüfus ve hanehalkı sayısı 2007-2008 yılları için nedir?

Soru 42.

Ortalama hanehalkı büyüklükleri yerleşim yerleri itibariyle 2007-2008 yılları için nedir?

Cevap 39, 40, 41 ve 42.

39, 40, 41 ve 42 soruların cevapları birlikte verilmiştir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminde, her adreste ikamet eden kişiler tespit edilmiş ve ilgili adreslerle veritabanında ilişkilendirilmiştir. Hanehalkı nüfusu ve ortalama hanehalkı büyüklüğü gibi bilgilerin oluşturulabilmesi için konut olarak kullanılan adreslerin tanımlanması gerekmektedir. İlgili kurumlarla işbirliğinde, adresin niteliğine ilişkin bilginin güncellenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışma tamamlandığında sonuçlar kullanıcı ile paylaşılacaktır.

Soru 43.

1998=100 bazlı seride 2000 yılı konut sayısı 13.9 milyondan 19.2 milyona %38'lik artışla revize edilmiş olmasına rağmen, konut sahipliği katma değerindeki %151'lik orantısız artma şeklindeki revizenin (1987=100 üretici fiyatlarıyla hesaplanmasına rağmen) (1987=100 için 5.772.955.047 TL, 1998=100 için 14.494.393.000 TL) nedenleri nelerdir?

Cevap 43.

1987 bazlı GSYİH hesaplamalarında konut sahipliği sektörü üretim değeri hesaplaması kent ve kırsal ayrımında gerçekleştirilmekteydi. 1987 bazlı GSYİH hesaplamasında 1987 Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcama sonuçlarından elde edilen gerçek ve izafi kira değerleri esas alınmaktaydı.

1998 bazlı GSYİH hesaplamalarında konut sahipliği sektörü oda sayısı ve ısınma sistemine göre hesaplanması nedeniyle farklılaşma olmuştur.

1998 bazlı GSYİH serisinde konut sahipliği sektöründeki artışın nedenlerinden ikincisi kullanılan kira değeridir. Yeni seride Tüketici Fiyat İndeksinden oda sayısı ve ısınma sistemine göre kira değerleri kullanılmaktadır. 1987 bazlı ve 1998 bazlı serilerde kullanılan kira değerleri ve TÜFE'deki aylık ortalama kira değerleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Aylık Kira Değerleri	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1987 bazlı seri	11.581	22.533	37.432	54.139	73.121	90.795	112.742	135.481	163.486
1998 bazlı seri	20.323	40.707	72.229	103.472	135.888	172.111	209.490	249.679	298.518
TÜFE	22.843	45.452	77.345	110.758	147.638	187.005	227.632	260.392	315.386
1998/1987 kira farklılaşması	75,5	80,7	93,0	91,1	85,8	89,6	85,8	84,3	82,6

Tablodan da görüldüğü gibi 2000 yılı için 1987 bazlı ve 1998 bazlı GSYİH serilerinde kullanılan kira değerlerinde %93'lük farklılaşma olmuştur.

Soru 44.

2002 GSİS'nin tüm sonuçları bugüne kadar neden yayınlanamamıştır?

Cevap 44.

Soru 44' ün cevabı Soru 11, 12, 13 ve 23. sorulara verilen cevaplar ile aynı ifadeleri içermektedir.

Soru 45.

İş istatistikleri için neden sadece 2003-2004 verileri yayınlanmış, 2002 ve 2004 den sonrası için yayınlanmamıştır?

Cevap 45.

Yıllık İş İstatistikleri kapsamında 2002 yılına ait bilgiler, kamuoyunda Genel Sanayi İşyerleri Sayımı 2. Aşaması olarak bilinen 2002 Yapısal İş İstatistikleri sonuçları adı altında 18 Temmuz 2007 tarihinde 113 sayılı haber bülteniyle kamuoyuna duyurulmuştur.

Aynı çalışma 2005 Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri adı altında 22 Aralık 2008 tarihinde 202 sayılı haber bülteniyle kamuoyuna duyurulmuştur.

2005 yılına ilişkin daha detaylı bilgileri içeren yayın çalışmaları tamamlanmak üzeredir. 2006 Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri ile ilgili olarak alan çalışmasının beklenilenden uzun sürmesi nedeniyle veri analiz çalışmaları halen devam etmekte olup, 2009 yılının ikinci yarısında sonuçların açıklanması planlanmaktadır. 2007 Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri ile ilgili olarak alan çalışması çok az sayıda da olsa halen devam etmektedir. 2006 yılına ilişkin veri analiz çalışmaları ile eşanlı yürümekte olan 2007 Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinin sonuçları önümüzdeki yılın ilk yarısında yayınlanması öngörülmektedir. 2008 Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri soru kağıdı ve adres çerçevesi gibi ön hazırlık çalışmaları devam etmekte olup, veri derleme için alan çalışmasının Mayıs 2009 tarihinde başlatılması planlanmaktadır. (http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=30&ust_id=9)

21D